

ČITATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1979.

No. 249 — Štev. 249

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 24, 1943 — PETEK, 24. DECEMBRA, 1943

VOLUME LI — LETNIK LI

VLADA SE PRIPRAVLJA ZA OBROT ŽELEZNIC

PREDSEDNIK ROOSEVELT IŠČE PRIVOLJENJE, DA BI OSEBNO SKUŠAL PORAVNATI SPOR

Washington, 23. dec. — Predsednik Roosevelt je naročil generalnemu pravniku Biddle-u, naj pripravi vse potrebne listine za vladno prevzete železnice v slučaju, da se železničarji odločijo za stavko ko pride 30. december.

Ta vest je bila obelodanjena v Beli hiši danes, ko se je izvedelo, da so tri železniške unije zavrile predsednikovo zahtevo, da se da njemu pravico pogajanja z železniškimi družbami v zadevi spora radi zahtevnega povišanja plače.

Dve uniji železničarjev in inženirjev so sprejela predsednikovo zahtevo in ravnotako obratovaleci železnice.

Predsednik je naslovil enako zahtevo na 15 drugih unijskih obratovščin, ki predstavljajo 1.100.000 članov. Vsi ti so odgovorili, da se bodo poravnali z obratovaleci in predsednik je bil s tem zadovoljen. V ponedeljek se bo zopet vršila v Beli hiši konferenca, da se doseže, če mogoče sporazum preden poteče rok, ki so ga določile železničarske unije, ki so izjavile, da pojdejo 30. dec. vsi železničarji na stavko ako ne bo ugodeno njih zahtevi za povišek plače.

Izjava Bele hiše v zadevi železničarjev se glasi:

„Predsednik Roosevelt je nocoj naročil generalnemu pravniku Biddle naj pripravi potrebne dokumente za prevzete železnice po vladi. Dozdej se ni določeno datum prevzeta ali zaseda železnice po vladi.“

„Na konferenci, ki je bila sklicana danes popoldne po

predsedniku, je on povedal predstavnikom železnice in obratovskimi unijami železničarjev, da je treba obstoječo kontroverzo ali spor takoj izravnati, kajti vojna ne bo čakala in ne more čakati — predsednik pa tudi ne bo čakal.“

Predsednik je dalje izjavil, da on priporoča vsem prizadetim strankam, da dajo njemu polno pravico pogajanja, ter mu zagotovijo, da se bodo zadovoljili z njegovim odlokom v zadevi. Dejal je, da se bo ravnal strogo po zakonih dežele v celi stvari.

John J. Pelley, predsednik zveze železniških družb, je informiral predsednika, da so obratovaleci pripravljeni njemu prepustiti izravnanje spora ter da se bodo ravnali po njegovi določki.

Kmalu po konferenci v Beli hiši pa je A. F. Whitney, predstavnik obratovščine železničarjev tudi obvestil predsednika Roosevelta, da je njegova unija pripravljena dati predsedniku moč, da završi pogajanja in pripravljeni so tudi sprejeti njegovo odločitev v zadevi.

Na ta način so ostale samo tri večje obratovščine ali unije, ki se ne strinjajo s tem, da bi predsednik odločeval v zadevi spora radi povišanja plač.

RUSKA BALTIŠKA ARMADA JE PREBILA NEMŠKO ČRTO

Rusi so nanaovo prebili nemško črto pred Vitebskim in prva baltiška armada se je približala močni trdnjavi na 12 milj.

To priznavajo nemška poročila, rusko polnočno poročilo pa samo pravi, da je armada generala Bagramjana osvobodila nekaj obljundenih krajev in zavzela nekaj prednjih postojank. V večeršnjih bojih je bilo ubitih 800 Nemcev. Rusko poročilo tudi omenja zelo vroče boje okoli Zlobina, kjer Nemci z veliko silo napadajo.

AMERIKANCI ZAVZELI VISOKO GORO

Ameriška peta armada, ki prodira proti Cassinu, je zavzela 3000 čevljev visoko goro Monte Cavallo in je z njenega vrha takoj pričel obstreljevati močno utrjeno vas Viticuso, ki je od Cassina oddaljena samo 8 milj.

Ob strani Amerikancev se bore Francozi, ki so zasedli nek gorski prelaz.

Cassino, ki je veliko železniško križišče in stoji široko dolino reke Liri, je že v območju ameriške artilerije od jugovzhoda, vzhoda in severozahoda, in 70 milj od Rima.

Na vzhodni strani fronte se Kanadčani s tanki in infanterijo že tretji dan bojujejo od hiše do hiše v Ortoni ter so pregnali Nemce že iz vseh okrajev, razum iz severozapadnega dela. Nemci se trdno držijo v Ortoni, kar je njihovo poglavitno oporišče ob Jadrani in v mesto pošiljajo celo padalske čete. Nemci se rajše puste pobiti, kot pa bi se umaknili. Ko bo zavzeta Ortona, upajo Kanad-

Ubilih je bilo 1500 Nemcev in 56 tankov razbitih.

Pri Korostenu so Nemci izgubili 27 tankov ter 800 vojakov.

V bojih za Vitebsk, ki je ena največjih nemških utrdb v Beli Rusiji, igrajo najvažnejšo vlogo kozaki in čete na skijih. Okoli Vitebska je mnogo jezer in močvirij ter mnogo hribov krede in peska.

čani in Angleži da bodo v nekaj dneh zavzeli 11 milj oddaljeno Pescara.

Eisenhower poveljnik vpadniške armade

Včeraj je bilo v Washingtonu naznanjeno, da bo vrhovni poveljnik zavezniškega vpadu v zapadno Evropo general Dwight D. Eisenhower, general George C. Marshall pa bo kot šef generalnega štaba ostal v Washingtonu skupno z drugimi člani ameriškega generalnega štaba, ki so: admiral William D. Leahy, admiral Ernest J. King in general Henry H. Arnold.

Dajte War Bond kot darilo za Božič

Donski kozaki v akciji na baltiški fronti

Poročila iz ruske fronte naznanjajo, da se daje uporabljajo ta zelo važen in uspešen del ruske armade na baltiški fronti proti umakajočim se Nemcem.

6. NEMŠKA OFENZIVA V JUGOSLAVIJI SE JE SKRHALA NA SPORADIČNEM IN ODLOČNEM ODPORU PARTIZANOV

London, 22. dec. — Maršal Josip Broz (Tito) je danes poročal o znatnih uspehih njegovih partizanskih sil proti nemški ofenzivi, ki se je že precej skrhala ob vztrajnem in spretnem odporu ter obrambi osvobodilne vojske.

Partizani, ki so dobili orožje in municijo ter druge potrebščine od zaveznikov, kateri jim tudi nudijo zračno pomoč, so izvedli v največjih predelih, so zavzeli tri važna mesta in šest naselij, kot se glasi Titovo radijsko poročilo.

V vzhodni Bosni, kjer so nemški ofenzivni napadi najhujši, so partizani zaustavili nemško prodiranje ter obdržali inicijativno boja v svojih rokah. Po hudih bitkah proti nemškim četam, ki so se branile z vztrajnostjo in z blajšim orožjem, so osvobodile odnose pometle sovražnika iz kraja Prnjavor, ki leži komaj deset milj južno-vzhodno od Tuzle. Zavzeli so istočasno tudi tri soseske vasi. Pobitih je bilo sto Nemcev.

V istem predelju fronte je bilo osvobodeno naselje Kileje, Dubnice in Miljanovci.

BOJI V JUŽNO-VZHO-DNI HRVATSKI

Glavna sila osvobodilne vojske maršala Tita je bila zadnje dni v težkih bojih v južno-zapadnem predelju Hrvatske. V provinci Kordun so naciji na umiku pred partizansko silo zgubili mnogo moštva in materiala. Da bi olajšali bojevanje nemških čet v kordunskem predelju, so naciji pričeli z večjo ofenzivno bitko v banjaški provinci, kjer je nastanjena 373. nemška divizija.

Enote sedme partizanske divizije so odbile vse nemške napade, kot pravi komunikne ojačanje je bilo Nemcem preprečeno spričo upešnih napadov partizanskih enot na železniške proge, po katerih je imela priti nemška pomoč, katera je bila na potu.

Nadaljni napadi na železniške proge

Osvobodilne čete so prizadevale težko poškodbo na železniški črti med Reko in Splitom, blizu Vrbovskega in kakih deset milj severno-zapadno od Ogulina, kjer se spajajo železniške proge. S tem so partiza-

Adamič napoveduje, da bo Tito igral veliko vlogo v Vzhodni in Centralni Evropi

Ameriško-slovenski pisatelj, Louis Adamič, je poslal newyorškemu listu "PM" v objavo sledečo izjavo:

„Ne morem se zdržati nagiba, da vam izrazim občutje zadovoljstva nad izbornim članom, ki ga je imel večeraj (22. dec.) v New York Times-u Sluzberger, ki je v tej stori povedal baš to, kar sem jaz skušal dopovedati vsakomur, ki me je hotel poslušati že tekom zadnjih 14 mesecev, ter sem isto tudi podrobno navedel v moji knjigi, "My Native Land" pred šestimi meseci.“

„Čutim, da danes ni bolj važne stori, kot je stori o Titu in njegovih partizanih in zato bi želel, da komentirate o tem. Jaz sem se zavzel za to stvar že pred več kot enim letom in zdaj se zavzemam še bolj ter stopim korak dalje z naslednjo napovedjo:

„Tito bo priznan, kot največji general te vojne, ki je mogel napraviti več kot katerikoli drugi poveljnik vzlic pomanjkljivemu orožju. Napovedujem tudi, da bo Tito izšel iz tega konflikta, kot zelo važen evropski voditelj in bo brezdvoma postal dominantna osebnost v Vzhodni in Centralni Evropi.“

„Zahvaljujem se listu "PM" ker mi je dal na razpolago prostor v listu v času, ko je bila partizanska stvar še ničevna v primeri z razglašano potegavščino Mihajloviča v javnosti.“

Dva Jugoslovana žrtvovala življenje da sta rešila ameriškega pilota

Alžir. — Mlad ameriški pilot napadalnega letala, ki je bil izstreljen iz zraka po nemških letalih nad Jugoslavijo, je bil rešen gotove smrti, ko so mu priskočili na pomoč partizani, ki so ga ugledali kako je padal s svojim padalom naravnost v morje.

Ne ozirajoč se na nevarnost, so takoj šli s čolni proti mestu, kjer so vedeli, da je pristal in so ga rešili pred nemškimi krogami, ali pri tem sta izgubila življenje dva od njegovih rešiteljev, ki sta bila zadeta po nemških krogah.

Ameriški pilot je bil poročnik Louis Frank iz Louisville, Ky., ki je na svojem povratku v Alžir povedal, da je prebil 5 dni na otoku, kamor so ga odpeljali partizani, ki so ga rešili. Tam je bil pogoščen in noge so mu drgnili z domačim žganjem, da si je prej opomo-

gel. To drgnjenje mu je moralo zelo hitro ozdraviti zatekle noge, kajti povedal je, da je šel z lepimi Jugoslovankami na ples, kjer je opazil, da so imele dekleta pri sebi ročne granate in puške ter so bile pripravljene za takojšnjo akcijo, če bi potreba slučajno tako nanesla.

Otok, je dejal mladi poročnik, je bil v območju artiljerijskega ognja sovražnika. Po opisu, ki ga podaja, bi bilo soditi, da je bil na nekem dalmatinskem otoku.

NAZIJI GROZIJO Z MAŠČEVANJEM ZARADI IZVEDBE SMRTNE OBSODBE NAD VOJNIMI ZLOČINCI V HARKOVU

London, 22. dec. — Groznje, da se bodo Nemci maščevali nad zavezniškimi vojnimi ujetniki zaradi usmrtnice nemških vojnih zločincev v Harkovu, so prišle iz Nemčije danes medtem, ko so nemški propagandisti z vso vnaemo skušali vzbuditi ogorčenje med nemškim narodom zaradi pravoreka sovjetskega vojaškega sodišča, ki je obsodilo na smrt na vešalih tri nemške vojaške zločince in enega ruskega izdajalca, ki je z njimi sodeloval.

Razlutil se je tudi Goebbels, ki je nazval ameriške in britske letalce "zračne Hune".

DNB, nemška uradna novinarska agencija je izjavila, da bodo nacistična vojaška sodišča kmalu postavila na zatožno klop vse one zavezniške letalce, ki so krivi kršenja mednarodnih postav.

Te ogabne groznje so v tesni zvezi s propagando, ki jo je vodil zadnje čase nemški tisk, ki je trobil, da so imeli ameriški letalci, ki so bili izstreljeni iz zraka tekom napada na Bremen, na svojih oblekah našitke z besedami: "Murder Incorporated." Da bi imeli ameriški letalci kaj takega našitega na svojih uniformah ni res, toda imajo pa ameriški letalci navado, da dajejo svojim letalom razna imena, ki so včasih precej pikantna in tako je menda bilo izstreljeno letalo, ki je nosilo na svoji zunanji prevleki tako ime, kot ga navaja nemška propaganda. Seveda naciji, ki niso obdarjeni s humorizmom, gledajo na to stvar z drugega vidika, kot pa Američani, ki razumejo humoristično stran imen, kot so: "Suzy-Q", "Whodit", "Wabbit Tracks" itd.

Racijoniranje mesa v New Yorku

Gospodinje se ne pritožujejo zastonj, da ne morejo kupiti vedno mesa, ki ga želijo. Res da je vojna in marsikatera stvar je postala zelo redka, toda marsikatera vrsta mesa v New Yorku ni mogoče dobiti, je največ kriv urad za odmerjenje živilskih racij. Razne restavracije, ki pravzaprav niso restavracije, temveč navadni saloni, do dosedaj dobivale odmerke mesa po številu vseh svojih gostov, ne glede na to, če so samo pili in nič jedli. In v takih prostorih gostje navadno več pijejo kot pa jedo. Kot pa je bilo sedaj oznanjeno, bo urad za racijoniranje določil za restavracije, ki imajo na oknih samo tak napis, v resnici pa so samo navadni saloni, odmerke mesa na podlagi števila ljudi, ki vsak dan jedo v takem prostoru.

Američani opozorjeni na resnost vojne, ki bo še zahtevala velike žrtve

Washington, 22. dec. — Visoki vladni uradnik je izrazil zaskrbljenost nad nebržnostjo, ki vlada v tej deželi z ozirom na potek vojne ter je narod opozoril, da bo vojna skoro zahtevala okrog pol milijona ameriških žrtv na bojnem polju.

Tekom naslednjih 90 dni, je dejal visoki washingtonski uradnik, ki ni hotel dati na razpolago svojega imena, bo ubitih, ranjenih in zajetih več naših čet, kot kdajkoli od začetka te vojne.

Ta napoved je prišla v času, ko skušata predsednik Roosevelt in vlada prepričati ljudi, da bodo prišli pred znago težko in temni dnevi, na katere moramo biti pripravljeni.

Washingtonski opazovalci menijo, da ta izjava visokega vladnega uradnika pomeni, da nameravajo zvezniki invadirati Evropo, kar bo seveda zahtevalo velike žrtve in predsednik hoče, da je narod pripravljen na take žrtve, kakor so na žrtvovanje pripravljeni Rusi, Kitajci, Jugoslovani in drugi pregaženi narodi.

Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!

General Eisenhower v Palestini

Vrhovni poveljnik v Sredozemlju general Dwight D. Eisenhower se je na svoji poti iz Teherana vstavlil med drugimi tudi v Bethlehenu ter je molil v votlini Gospodovega rojstva. Obiskal je vse svete prostore v mestu.

Pisma je vrgel v kanal

New York, 23. dec. — Poštni inspektorji preiskujejo zadevo najdenja sto pism, katere ni so bila dostavljena na označene naslove, pač so bila namesto tega potisnjena v kanal, kjer so jili nekateri dečki soseske opazili in o tem obvestili svoje starše.

Ljudje v okolici, kjer so bila najdena zavržena pisma, so zelo razsrdjeni nad to nemarnostjo, ker vedo, da je bilo med uničenimi pismi mnogo pism od vojakov, katere so prizadele družine težko pričakovale in to posebno zdaj ob božičnem času.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignac Musich, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniški sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

KONFERENCA V ALEKSANDRIJI

V Aleksandriji v Egiptu so imeli zelo važno konferenco častniki maršala Josipa Brozovića (Tita) in angleški ter ameriški častniki. Glede te konference je bila vlada kralja Petra v Kairi popolnoma ignorirana.

Kot pravi Reuterjeva časnikarska agencija, je bilo v Aleksandriji natančno dogovorjeno o zavezniških vojaških operacijah na Balkanu.

Kot posledica te konference in priprave za večje zavezniške vojne operacije moremo smatrati vedno pogostejše zavezniške napade na razne kraje v Jugoslaviji in še posebej napade na Sofijo. Zavezniški aeroplani tudi pogosto pomagajo Titovim partizanom v njihovih bojih z Nemci. Vse to kaže, da so zavezniški priznali maršala Tita kot najvišjega poveljnika na Balkanu proti Nemcem.

Zadnje dni so prišla poročila, da Titova armada dobiva znatno pomoč od zavznikov iz Italije. Ta pomoč je partizanom prišla prihajati takoj nato, ko so zavezniški prišli v Bari ob vzhodni obali Jadrana.

Tito tedaj pri zavznikih vziva popolno zaupanje in verjame, da radio je naznanil, da zavezniški partizansko armado smatrajo za svojo zavzevno v boju proti Nemcem.

Prav gotovo je bilo tudi na konferenci v Aleksandriji zaključeno, da pri zavznikih vlada kralja Petra ne pride več mnogo v poštev, kajti radio Svobodne Jugoslavije je naznanil, da začasna vlada maršala Tita in dr. Ribarja ne priznava obveznosti, ki jih je s kako državo sklenila jugoslovanska kraljeva vlada. In ljudska vlada je šla še dalje, kajti na svoji seji je sklenila, da kralju Petru prepove povratek v Jugoslavijo tekom vojne in do časa, ko si bo po vojni jugoslovanski narod sam izbral svojo vladno obliko.

S tem je skoro z vso gotovostjo povedano, da mladi Peter ne bo več kraljeval v Jugoslaviji. Slovenci in Hrvatje se ne zavzemajo za kralja in tudi med Srbi je mnogo tistih, ki na kralja ne dajo mnogo. Dokaz temu so članki, ki so zapustili tabor generala Draže Mihajlovića in so prešli v vrste Titovih partizanov. In teh Srbov je, kot pravijo poročila, zelo veliko.

Angleži so do sedaj imeli svojo vojaško misijo pri generalu Mihajloviću in pri maršalu Titu, toda časnikarska agencija Reuter je sporočila iz Kaira, da bo angleška vlada od Mihajlovića odpoklicala svojo misijo, ako tega že ni storila. Njena misija pa ostane pri maršalu Titu, kajti partizani se uspešno borijo proti Nemcem, ki imajo v Jugoslaviji kakih 16 divizij, torej več kot pa v Italiji proti ameriški peti in angleški osmi armadi.

Tito ima na čelo 300.000 vojakov in v Aleksandriji je bila ta armada priznana kot neločljiv del zavezniške armade v jugovzhodni Evropi. To je za Tita veliko priznanje zavezniških poveljnikov, da je proti Nemcem organiziral zares uspešno in učinkovito armado, ki zavznikom mnogo pomaga.

Zavezniški v polni meri upoštevajo partizane in jim pomagajo, kar jim je največ mogoče. Majhne jugoslovanske ladje neprestano vozijo iz Italije čez Jadransko ožnico, živijo in druge potrebščine v Dalmacijo, nazaj pa dovajajo ranjence in bolnike. Nad temi ladjami pa stražijo zavezniški aeroplani.

Dasi pa Anglija in Združene države še vedno priznavajo vladu kralja Petra, generalu Mihajloviću ne pošiljajo več pomoči, temveč samo še maršalu Titu.

Jasno je tedaj, da bo po vojni jugoslovanski narod odločil, kakšno vladno bo hotel imeti, kar so zagotovili "trije veliki" in zagotovila je tudi začasna ljudska vlada.

VOŠČILA

Prosim vas, ne zamerite, ker sem se zakasnil z mojo naročnino, zato vam prišilam money order za \$3.50 in vam želim vesele božične praznike in srečno Novo leto in tudi vsim čitateljem "Glasa Naroda" po širni Ameriki in Kanadi. — Pozdravi

Frank Benčina
Singleton, Mich.

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

BOŽIČ 1943

Piše Ignac Musich

Božič! Kdo nima spominov nih časih, kot v časih Mojzesa, na ta dan, iz svoje mladosti. V so bili trdi časi. Ljudstva mu našim starem kraju ni imel čena, preganjana in izbegana. Božič stika z darovi; zato je Revščine in gorja vsepovsod; bil sv. Miklavž, toda to ali dru lakota in bolezen sta gospodogo novo stvar, kot na primer rila. In kaj je danes? Ena čevlje, srajco ali kaj drugega, najhujših period, kar jih poznamo, zgodovina in prav tako kot takrat, nas kliče glas k pameti, ljubezni in sočloveštvu. Vsi, kar smo že, imamo ta klic Božič tukaj pomeni, dan darov, v ušesih, toda ne moremo ga razumeti — skozi dve tisoč let kakor pri kristjanih, zato pa že odmeva od leta v leto: "Mir se prava stran pomena nekako poizgubi v darovih; darežljivost in dobra volja se razliva v obilici, toda na drugo se pa bolj pozabi.

Nasprotno temu, je bil pa Božič v starem kraju nekaj res svetega in tako ukoreninjen v ljudstvu, ko je nastopila noč, se niti govorilo ni s povzdignjenim glasom.

Pri nas, prav za prav po naših krajih, si videl ljudi, ko je legal mrak na zemljo, na ta sveti večer, ko so hodili okrog svojih poslopij, odkriti, z rožnim vencem, molili glasno in kadili z dišavami, katere je cvrta rdeča žerjavica v loncu. Ravno tako na novega leta večer in na Treh kraljev večer. Bodi že kakor hoče; mogoče smo postali bolj hladni, vendar pa nam Božič ogreje spomine na tiste dni, ki so tako preprosti in se izražajo na tako svojevstven način; kljub temu pa se toliko našli, da se jih radi spominjamo. In zakaj tudi ne — saj vendar predstavljajo upnočemo pa priznati, da je na ljudeh ležalo, da se up uresniči. Kar samo od sebe ni in ne more biti, bolnik, ki leži težko bolan in nima smisla za življenje, ter mu ni dosti za okrevanje, nima nikdar tiste priložnosti kot pa tak, ki se zavzame in hrapi po okrevanju. Volja je čudežno zdravilo; in če se jo rabi sodobno z zdravili, ima dober učinek na bolnika.

Kot pri posamezniku, tako je pri človeštvu — pri bolnem človeštvu.

Božič nosi okrepilo za najtrše srčanje; če se hoče vstati za tako. Razmah v tej dramki, ki se vleče od božiča, do velike noči je tak, da mora volivati na vsakega, ki hoče biti vsi delno dovteten za dobro. "Kam pa je na zdaj zasnelo?" si boš mislil.

Čas nima nobenega vtisa name, ravno sedaj dejstvo, da je bil rojen človek, kateri je bil namenjen, da pokaže človeštvo in ga privede na boljšo pot, ima več pomena zame. In ta mož je poskušal gorje in trdota dela, do svojega 30. leta, ko se je pričelo se težavnejše življenje zanj. Poskusil je dovedovati svetlu, kako na napadni poti se nahaja; boril se je za izboljšek, iztrebljal je hianavščino, kazal je na grehe družbe in s tem si nakopal nešteto sovražnikov. Ni bilo samo rojstvo v pastirski koči in ne samo kriz na Golgoti. Med tema dvema točkama je bilo življenje, polno gorja, muke, zavidanja, zasramovanja, preganjanja in sovraštva. On je videl slabost in jo pokazal ljudem; videl je zavist in jo razgalil in videl je sovraštvo in ga obsopal. Videl in poznal je človeško naravo in njene slabosti in ko je prišlo tako daleč, da ni bilo več mogoče upati na uspeh Paranja, je prišla zadnja postaja na križu. S tem je vsaj upal, da bo človeštvo dobilo točko, na katero bo naslonilo svojo prihodnost. Edino na kar je se upal. Živeti življenje za vse ljudi, mu je bilo nemogoče in da bi si dali dopovedati, je preveč poznal slabosti človeka.

Vedel je, da so mu nazdravljali ob njegovem rojstvu; in ravno tako bodo ob njegovih smrti. Toda besede, so le besede. In besede primerjati z življenjem — včasih se kar prav nič ne sklada. V takrat

VOŠČILO ZA PRAZNIKE

Ker mi je naročnina za list potekla z dnem 10. decembra, isto obnočim ter vam prilagam money order za \$3.50 kot obnovo v naročnino za 6 mesecev. Ter vam vsem skupaj želim vesele božične praznike in srečno Novo leto!

John Rokeff.
Henrietta, Okla.

GLAD NA SV. HELENI

Na otoku Sv. Helene v Atlantiku, kamor so Angličani odvedli Napoleona Bonaparta, vlada po poročilih lakota. Letošnja letina lanu je bila zelo

NESREČA IN DRUGO.

Naj na kratko opišem nesrečo, ki se je zgodila tukaj v torek večer 15. decembra. Bil je na obisku Pavle Ušeničnik s svojo ženo in sinkom pri svojih stariših. Mudi se ni dolgo, ker je nameraval drugi dan iti na delo. Zato se je s svojo družino kmalu poslovil in so se odpravljali proti svojemu domu. Ko je mislil prevoziti tračnice, je pa tudi lokomotiva privzela iz ovinka in nesreča je bila tukaj. Stroj je pograbil avto in ga je vlekel s seboj par sto korakov, prej ko se je ustavil. Pogled na nesrečo je bil grozen: Pavel in njegov mali sinček sta bila le malo poškodovana, žena pa je dobila tako hude poškodbe, da je 25 ur pozneje podlegla. Ona je bila tukaj rojena Slovanka, stara 24 let. Poleg moža in sinčka zapuščala očeta in 7 bratov in 2 sestre. Njeno dekliško ime je bilo Teršin. Ta nepričakovana nesreča je globoko pesnila vse tukajšnje prebivalce. Naj huje pa je za moža pokojne in za njegove otroke, ker ne bodo nikoli poznali svoje matere, ker je šele eno in pol leta stara. Pavletu se pa še sanjalo ni, da bo dobil tako žalostno božično darilo. Moje globoko sožalje. Pavle, težko beš prebolel ta udarec, to vem, ampak, če pogledaš malo okoli, pa bodeš videl na sto tisoč mladih fantov, ki padajo po vseh delih sveta. Oni so tudi pustili doma svojece, stariše, brate, sestre, itd. Toda njihova žalost ni nič manjša od tvoje in še v gotovih vilih ozirih se večja. Mnogi od njih se grobove ne bodo imeli, njih kosti bodo počivale na tleh. Rojen v pastirskem hišcu, kot kralj vseh kraljev, ki si je služil kruh ob potu svojega obraza, dokler ni odvrnil tesarske sekire in se postal tesat otopela debla z božjo besedo, ki je kazala pot miru in zadovoljstva; za kar pa je moral plačati tri leta pozneje s svojim življenjem.

Preženeh! — so ga klicali oni in Sin božji, so šepetali drugi, toda Njemu ni bilo dosti na tem, kaj ga kličejo. Njegov nauk pa se vedno išče v ljubezni za svet, ki tako potrebuje teh dveh točk v življenju. Če bi mogli razumeti njega, kot človeka in Njega, kot Sina božjega, potem bi tudi lažje upoštevali in bolj vzeli k sebi Njegov nauk. Toda zdi se mi, da smo najbolj srečni, če nam ni treba razumeti tega in ne onega in rinemo se naprej po poti, ki se nam zdi najkrajša. Vsak po svoje si tolmačimo, tako kot se nam zdi najbolj primerno in brez težav: ko pa zabredemo dovolj globoko v težave, pa si voščimo vesele Božič in srečno Novo leto in pri tem mislimo, da nas bo to rešilo vsega gorja.

VOŠČILO ZA PRAZNIKE

Ker mi je naročnina za list potekla z dnem 10. decembra, isto obnočim ter vam prilagam money order za \$3.50 kot obnovo v naročnino za 6 mesecev. Ter vam vsem skupaj želim vesele božične praznike in srečno Novo leto!

John Rokeff.
Henrietta, Okla.

GLAD NA SV. HELENI

Na otoku Sv. Helene v Atlantiku, kamor so Angličani odvedli Napoleona Bonaparta, vlada po poročilih lakota. Letošnja letina lanu je bila zelo

NESREČA IN DRUGO.

Naj na kratko opišem nesrečo, ki se je zgodila tukaj v torek večer 15. decembra. Bil je na obisku Pavle Ušeničnik s svojo ženo in sinkom pri svojih stariših. Mudi se ni dolgo, ker je nameraval drugi dan iti na delo. Zato se je s svojo družino kmalu poslovil in so se odpravljali proti svojemu domu. Ko je mislil prevoziti tračnice, je pa tudi lokomotiva privzela iz ovinka in nesreča je bila tukaj. Stroj je pograbil avto in ga je vlekel s seboj par sto korakov, prej ko se je ustavil. Pogled na nesrečo je bil grozen: Pavel in njegov mali sinček sta bila le malo poškodovana, žena pa je dobila tako hude poškodbe, da je 25 ur pozneje podlegla. Ona je bila tukaj rojena Slovanka, stara 24 let. Poleg moža in sinčka zapuščala očeta in 7 bratov in 2 sestre. Njeno dekliško ime je bilo Teršin. Ta nepričakovana nesreča je globoko pesnila vse tukajšnje prebivalce. Naj huje pa je za moža pokojne in za njegove otroke, ker ne bodo nikoli poznali svoje matere, ker je šele eno in pol leta stara. Pavletu se pa še sanjalo ni, da bo dobil tako žalostno božično darilo. Moje globoko sožalje. Pavle, težko beš prebolel ta udarec, to vem, ampak, če pogledaš malo okoli, pa bodeš videl na sto tisoč mladih fantov, ki padajo po vseh delih sveta. Oni so tudi pustili doma svojece, stariše, brate, sestre, itd. Toda njihova žalost ni nič manjša od tvoje in še v gotovih vilih ozirih se večja. Mnogi od njih se grobove ne bodo imeli, njih kosti bodo počivale na tleh. Rojen v pastirskem hišcu, kot kralj vseh kraljev, ki si je služil kruh ob potu svojega obraza, dokler ni odvrnil tesarske sekire in se postal tesat otopela debla z božjo besedo, ki je kazala pot miru in zadovoljstva; za kar pa je moral plačati tri leta pozneje s svojim življenjem.

Preženeh! — so ga klicali oni in Sin božji, so šepetali drugi, toda Njemu ni bilo dosti na tem, kaj ga kličejo. Njegov nauk pa se vedno išče v ljubezni za svet, ki tako potrebuje teh dveh točk v življenju. Če bi mogli razumeti njega, kot človeka in Njega, kot Sina božjega, potem bi tudi lažje upoštevali in bolj vzeli k sebi Njegov nauk. Toda zdi se mi, da smo najbolj srečni, če nam ni treba razumeti tega in ne onega in rinemo se naprej po poti, ki se nam zdi najkrajša. Vsak po svoje si tolmačimo, tako kot se nam zdi najbolj primerno in brez težav: ko pa zabredemo dovolj globoko v težave, pa si voščimo vesele Božič in srečno Novo leto in pri tem mislimo, da nas bo to rešilo vsega gorja.

RAZGLEDNİK

KAKO JA NASTALA "SVETA NOČ"

Na sveti večer leta 1818 je potoval mladi duhovnik Jožef Mohr iz Oberndorfa v Armsdorf k svojemu prijatelju organistu Francu Gruberju, ki ga je povabil, da bi skupno praznovala božične praznike. Mladi, pesniško navdahnjeni Mohr je čutil v sebi svečano razpoloženje ob pogledu po zasneženih planinah, katere je čarobno razsvetljevala polna luna. Naslonjen na popotniško palico je gledal na v podnožju hriba ležečo vasico, ki je bila cilj njegovega potovanja. Pravkar so se pričele svetlikati luči po se debelim snegom pokritih hišah.

V duhu duše je ganil ta pogled poetičnega moža in zazdelo se mu je, da gleda pred seboj Betlehem. V duhu vidil hlevček, v njem jaslice z božjim Detetom, njegovo Materjo in sv. Jožefa.

Zdi se mu, da se bližajo borbenemu hlevu betlehemskega pastirca, a v višavah čuje angelške glasove.

Ves prevzet tolike miline je podvil korake, da bi prišel čimprej do svojega prijatelja, ki ga je sprejel z nepopisnim veseljem.

Jožef Mohr je našel tam več znancev, med njimi tudi po vsej Zilski dolini zaradi petja slovečih članov Strasserjeve družine.

Ko je Gruber pripravil v sosednji sobi skromno večerjo, tedaj je sedel utrujeni Mohr k pisalni mizi ter napisal pesniško, ki jo je izročil pri večerji Gruberju, rekoč: "Sprejmi te verze kot božično darilo, z njo pa tudi čustvo, ki mi napoljuje srce na današnji večer."

Gruber je na glas prečital pesem ter se ves prevzet notranjega zadovoljstva zahvalil prijatelju za nam vsem znane stihove.

SONART REKORDI

Nove slovenske plošče!

Jerry W. Koprivšek in njegov orkester

M655—Wedding Polka

(No bon se možila: Ti pa jest, pa židana murela)

Wedding Waltz

Slovenski Waltz

Pojo Rupnik sestre

M656—Jeep Polka

(Mat' potice pečejo)

Marine — polka

M657—Terezinka — polka

Na planincah—valček

Lepa Melodije

Duquesne University Tamplirica

Orkester

M658—Na Marjanec, polka

Kje so moje rojice

Murička pegla—polka

Jerry Koprivšek in orkester

M659—Terezinka polka

Na planincah—valček

Za tozadnji cifik in cene plošč se obrnite na

JOHN MARSICH, INC.

463 W. 42nd St., NEW YORK

PRIPOROČLJIVO BOŽIČNO DARILO

The New Modern Encyclopedia

V ANGLEŠČINI

22,000 Razlag... 1,100 Slik

Najnovejša svetovna Enciklopedija, v kateri

more vsako kakoršnegakoli poklica najti

razlage vsake besede spadajoče v njegovo

stroko.

Cena sedaj \$4.—

(Poština in zavarovalnina plačana.)

Knjiga vsebuje 1176 strani in je okusno v plačno vezana. — Skoro

neverjetno je, da je mogoče tako majhno knjigo dobiti za tako

zmeren cen.

Knjigarna Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO KNJIGO BI MORAL IMETI TUDI VSAK DIJAK NA RAZPOLAGO

Kratka Dnevna Zgodba

SVETA NOČ Z LJUBLJANSKEGA NEBOTIČNIKA

Nič temnega, nič mračnega ni v tej noči; vsa svetla in jasna blešči in leskeče na vse strani kakor živorebrnasta snežna halja, ki je z njo zima ognila mesto in njegovo okolico. Barje, Ljubljansko polje, Rožnik in Golovce. Pa čeprav bi lunin srp z večernico vred ne sipal svojega bleška na mesto, bi bila noč svetla in jasna, toliko žarne žari po mestnih cestah in ulicah tja do okoliških vasi; čarobna razsvetljava ob tajinstveno molčeči Ljubljanci, pod skrivnostnimi obrisi Grada, ki uinkuje tem bolj čim višje stoji nad mestom. In visoko nad njim stojiš in vrtoglav prepad reži se ti iz globine nasproti, ko stopaš sredi svete noči po najvišjem hodniku ljubljanskega nebotičnika, naslanjajoč se na njegovo ograjo. Iz visokih zvonikov mestnih cerkva, ki kakor svariči božji prsti gledajo iz morja razsvetljenih strešnih slamenov tja do Šišenskega hriba in do grada, se čisto, glasno in pobožnemu srejo razumljivo razlega milo zvonjenje, ki kakor zadnji pozdrav iz nežnih mladili let razgiba nainežnejše strune, da zapojo v jasno božično noč: "Slava Bogu v višavah in mir ljudem na zemlji!"

Ni ga na svetu tako maloštevilnega naroda a tako veliko, s tako živahnostjo, s tako prestolno prestolnico! Ali to življenje in svetlikanje razsvetljenega mesta v sveti noči, ki ga gledajo z gorskih velikarov na skrajnem obzorju, z Ljubelja, z Menine p'vine in s koroskega Obirja-Ojstrea, ni živa podoba vseh onih blagodejnih sončnih žarkov, ki je z njimi ta lepa bela Ljubljana, odkar se Sloveni čutijo Slovence, brez prestopanja oboje, ogrevala in enolajala rod in svet slovenski do njegovih mej in njegovih odrastkov. Pa ko se pazno ozriš na dolge vrste ponosnih palač in hiš, ki se ti zde skrajna vse očiščenost od enega samega božičnega drevesa, kmalu opaziš ob robu mesta, na tudi v njegovi sredini okna, ki skozi nje v to sveto noč ne svetijo nobeni žarki veselja in radosti, nobena božična drevesa, temveč blede čelo in upadlo lice temne noči. Tedaj se začnejo zavpadi onih dveh antinodov: eden stoji na najskrajnejšem robu na desni strani, drugi tik nad njim na levi. Narava in ta tista postavila kakor je postavila svetle pastirje k veselim ljudem na sončne planine, tik zraven na čori in noči, nenehno brez konca in kraja ki jim vrste noč in dan. Toda med skrivnostnimi antinodoma so snelani nebahki tako volagoma, da ob hoi vrsta njih ona, na nenehno ne smatraš več za strašnega. In blagor narodu,

ki so med njim oni, ki se jim božično drevesce sibi pod težami darini in jim je sveta noč vrazena noč, znajo prehoditi z dobrim srecem v prah pot prijetnih prehodov, ki se končajo ob robu na levi strani. Spodaj pod nebotičnikom je daleč od okrog po mestu veselo vivenje, praznično razpoloženje, godba, petje. K molitvi, k pobožnosti, k pobožni molitvi, pred oltar in zelene jaslice, z mahom obložene, hite ljudje. Mogočno domi v tiho, svetlo noč božično zvonjenje zvonov pri sv. Miklavžu in pri sv. Jakobu. Na jasno severno in zapadno obzorje priplaval tam n.kje izza Čavna in Pece temna oblaka, dolge, temne senice padajo na sveto božično noč okoli nebotičnika. Zasnežene visoke gore v daljavi se dvigajo kakor leden zid, kakor velikansko zadržanje.

Ali vsaj na sveti večer se vedno pojo pred razsvetljenimi zelenimi jaslicami svojo prastarostno slovensko pesem: "Pastirji na polju." — Tik ob planinskem pašniku, kjer pojo pastirji sredi čred, se odpira in preči strašen prepad. Ali hrani nasoda za nje srečno pot iz nevarnosti? Na Djekšah, najsevernejši slovenski vasi, pripovedujejo, da se vsakih sto let odpre gora, v koje votlini spi vojska kralja Matjaža. Tedaj se čuje godba in radar pride gledat na svet. Pa ko vidi, da še ni prišel pravi čas, se vrne v jamo; gora se zapre. Stojče na visokem nebotičniku v tem razgibanu, srečnejšem mestu, ki je doživelo ureditve tega, o čemer so najboljši Slovenci sanjali, in želeč vsem blažen božič se šel prav zaveš, kako žalosten božič morajo imeti oni naši bratje, ker pred leti, ko je zopet prišel iz Pece rudar pogledat na svet, se ni bil prišel tisti pravi čas. Da bi žarela črna božična noč, kakor sveti z ljubljanskega nebotičnika beli Ljubljani, tudi vsem Slovincem.

VOŠČILO

Vem, da mi je naročnina posla že precej časa, torej se vam lepo zahvalim za pošiljanje lista čeravno ga redno ne dobim. Večkrat mine po tri dni, da ga ne dobim, pa mislim, da ni to vaša krivda. Torej tukaj je ček za nadaljnjo letno naročnino in s tem vam in vsem rojakom in znancom želim vesele božične praznike in veliko napredka v Novem letu, in da bi list napredoval še drugih petdeset let. S pozdravom

Peter Svegl,
Bloomville, N. Y.

To je zadnja zaloga in v omejenem številu. Zato priporočamo, da kdor si želi nabaviti slovenski molitvenik, naj to sedaj stori.

Molitveniki

v krasni vezavi importirani iz starega kraja še pred vojno... Ko zalo ga poide, je ne bo mo goče nadomestiti do konca vojne.

Slovenski: RAJSKI GLASOVI

Velikost 3 x 4 inč; v beljem celolidu; 288 strani

Cena \$1.25

Angleški: NOVA ZALOGA! "KEY OF HEAVEN"

Finis vezano; prvovrstna izdelava; v finem usnju \$1.50

Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York 11

NAŠI JUŽNI BRATJE

Kakšna je razlika med Jugoslovani in južnimi Slovenci? Razlika je ta, da so bili prebivalci, ki so živeli v notranjosti države Jugoslavije, imenovani Jugoslovani in ostali ljudje, ki so bili slovenskega pokolenja in so živeli v drugih državnih skupinah, kot manjšine (brezpravne manjšine) ali so si pa nadejali, oziroma so jim drugi nadejali primerna imena, katerih so se držali.

Torej vzemimo italijansko-slovensko manjšino. Jugoslovani so jo smatrali za svoj bratski narod, ki je prišel pod tujo vlado proti svoji volji, tam ni bil srečen in hotelo se Jakobu. Na jasno severno in zapadno obzorje priplaval tam n.kje izza Čavna in Pece temna oblaka, dolge, temne senice padajo na sveto božično noč okoli nebotičnika. Zasnežene visoke gore v daljavi se dvigajo kakor leden zid, kakor velikansko zadržanje.

Ali vsaj na sveti večer se vedno pojo pred razsvetljenimi zelenimi jaslicami svojo prastarostno slovensko pesem: "Pastirji na polju." — Tik ob planinskem pašniku, kjer pojo pastirji sredi čred, se odpira in preči strašen prepad. Ali hrani nasoda za nje srečno pot iz nevarnosti? Na Djekšah, najsevernejši slovenski vasi, pripovedujejo, da se vsakih sto let odpre gora, v koje votlini spi vojska kralja Matjaža. Tedaj se čuje godba in radar pride gledat na svet. Pa ko vidi, da še ni prišel pravi čas, se vrne v jamo; gora se zapre. Stojče na visokem nebotičniku v tem razgibanu, srečnejšem mestu, ki je doživelo ureditve tega, o čemer so najboljši Slovenci sanjali, in želeč vsem blažen božič se šel prav zaveš, kako žalosten božič morajo imeti oni naši bratje, ker pred leti, ko je zopet prišel iz Pece rudar pogledat na svet, se ni bil prišel tisti pravi čas. Da bi žarela črna božična noč, kakor sveti z ljubljanskega nebotičnika beli Ljubljani, tudi vsem Slovincem.

Vedeli so, da so Slovenci, in vedeli so, da so južni Slovenci, toda s tem je bilo končano vse. Ste, ki so imeli dobiček od tega, so skrbele za to, da so se Slovenci v tem delu Evrope vedno grdo gledali in sumili drug drugega ter kovali načrte, na kak način bi najhitreje skočili drug drugemu v lase in drug drugega uničili, predno jih uniči nasprotna slovenska skupina. Medtem ko so, kot sem rekel, Jugoslovani živeli v državi, ki se je imenovala Jugoslavija, je ostala skupina Slovanov živela v različnih državah, njih tvorba okrog Jugoslavije in vsi ti se imenujejo južni Slovani zato, ker žive v južnem delu Evrope. Posamezne skupine žive in se dotikajo druga druge, prav kot se dotika recimo Pennsylvanija države New Jersey. Dasiravno žive skupno, jih vendar razdvajajo meje, ki jih postavljajo v tujo lač napram drug drugemu.

Meje so tudi med Pennsylvanijo in New Jersey in nikomur niti na misel ne pride, da bi se obregnil ob te meje. Zakaj? Zato, ker preko teh meja leži vez, ki veže prebivalce obeh dežel, ta vez, ki žene te ljudi v naših Združenih državah ni materialna in ni prisiljena, pač pa naravna posledica, ki izhaja iz skuparja ljudstva med seboj. Tu ni strahu da se nekega jutra pojavi sovražnik s puško in prične napadati svojega sosedo. Zakaj pa ni nobenega takega strahu? Zato, ker vsa kdo ve, da ni sovražnika, ki bi se pojavil.

Torej če prenesemo to sliko v južni del Evrope, se nikakor ne vjema. Nikjer pa ni zapisano, da bi ne bilo lepo, če bi se vjemalo in nikdo ne more trditi, da bi ne bilo dobro za vse, če bi se pojavila sloga med našimi ljudmi in bi postali dobri sosedje med seboj. S tem, da si razjasnimo svoje pojme o južnem Slovincu, je prvi pogoj za tako življenje, ki ne more škoditi nobenemu. In

druga vidi več. Toliko bolj je pa to umevno za takega, ki ima nič, v mnogih slučajih niti toliko, da bi se do s tega nadejal, če stisne pest in se pridusi na račun družbe, ki ga drži (vsaj po njegovem mnenju) iz pravega življenja. V takih slučajih se ni čuditi, če se popoinoma opredeli na ekonomično silo in pozabi na duševno stran, ki se mu zdi čudna tuja, prazna in neuspešna. Njemu realnost tako preprečevalno tolmači življenje, da jo ne more prežeti. Dajte mu duška in prilike da najde poleg skrbi še kaj drugega v življenju in našel bo prostor tudi za duševno strani življenja; ključ k takemu življenju je pa v prvi vrsti zadovoljnost.

Mogoče kdo poroče: Ja še to, potem se bo naklonil in navezal na denar in bo tam utonil. Jaz pa rečem, da zadovoljstvo rodi take vrste dobro voljo, da je zmožna proiti se v sosedino, brez tega, da bi dotičnik vedel, da se izliva. Da, so tudi slučaji, ki ljubijo denar nad vse, toda tisti pa ne bo nihče preobinil in so izgubljeni v drugačne vrste zadovoljstva, kot sem prej govoril od njega. Po-kusimo staviti tako, da bo prva in pričinoma vsak pri sebi. Po svojih najboljših močeh in nikar ne gremo tako črno, ker slika je že dovolj žalostna kakor je, brez tega da bi bilo treba iti izven pota, da jo naredimo še temnejšo.

Ignac Musiech

ANEKDOTA

Nemški slikar Hans Thoma je pr živel nekoč počitnice na Bavarskem med čisto preprostim kmeti. Tam ga je neka kmetica, ki je izvedela, da je slikar, prosila, naj naslika podoba njenega pokojnega moža. Thoma ji je rad ustre gel, toda kmetica ni imela nobene fotografije in slike in slikar je moral izgotoviti podobo samo na podlagi kmetičinega pripovedovanja. Ko je bila slika končana, je Thoma polical kmetico k sebi in vprašal, kakšen se ji zdi pokojni mož.

"Saj to je on, moj pravi, pravcati pokojni mož!! je rekla žena. Toda takoj je pristavila: "Ampak revež, kako zelo se je spremenil.

"NORI PEVEC" BREZ ŽENE

Londonski listi so svoječasno poročali, da se je znana filmska zvezdnica Ruby Keeler ločila od svojega moža, ki ni nihče drugi, kakor Al Jolson slavnj pevec in kabaretist, eden izmed prvih Američanov ki so zmagali v zvočnem filmu ter nesli njegovo slavo širom sveta. Al Jolson je tisti, ki je nastopil v filmu "Singing Fool" (Nori pevec). Al Jolson je bil ob svoji ženitvi star 42 let. To je bilo pred 15 leti. Njegova nevesta je bila takrat še zelo mlada, komaj 20 let. Navzlic temu so smatrali v Hollywood njun zakon za eno najidealnejših zvez v filmskem svetu.

Na žalost se je sčasoma pokazalo, da je drugače. Ruby Keeler obtožuje svojega moža surovega ravnanja. Posebno mu zameri, da jo je ponovno osmešil v prijateljski družbi. Sodisce je njeni zahtevi po ločitvi zakona ugodilo. Povrh vsega ji je priznalo t-densko lepo vsoto dolarjev kot alimnino. V primeri da se ponovno omoži, na ji mora Al Jolson izplačati še večji znesek denarja.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES — oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

VSE NAJBOLJŠE ZA BOŽIČ IN V NOVM LETU!

Gregorka's Camera Shop

553 MAIN STREET

LITTLE FALLS, N. Y.

Telephone 650

VESELE PRAZNIKE!

D. S. Ackerman & Son.

Clothing & Gent's Furnishing

500 EAST MAIN STREET

LITTLE FALLS, N. Y.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

Dockerty Florist

Flowers for All Occasions

562 EAST MAIN STREET

LITTLE FALLS, N. Y.

Telephone 582

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

Thomas Giammaria

Prodajalec Piva

29 WEST MAIN STREET

LITTLE FALLS, N. Y.

Telephone 714

Vesele božične praznike in srečno Novo leto 1944

vam želi —

BEVERWYCK BREWERIES, Inc.

261 WEST MAIN STREET

LITTLE FALLS, NEW YORK

Telephone 838

HOČENI PLAČATI VEČ KOT

NAJVIŠJE URADNE CENE!

NE SPREJMEM RACIONIRANIH

ŽIVIL AKO NE ODOBAM ZNAMKI!

Sedaj \$2

"Ko smo šli v morje bridkosti"

Spisal REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK

Tu spodaj so priobčena nekatera mnenja naših rojakov in rojakinj, ki jih je pisatelj knjige prejel od onih, ki so knjigo naročili in prečitali. To je samo en del teh mnenj, ker radi pomanjkanja prostora ni mogoče priobčiti vseh.

Cleveland, O. — Vašo knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" sem prejel. In če povem, da sem jo še isti večer prebral do polovice in naslednji dan pa do konca, je do volj priznanja za nje vsebino.

Greaney, Minn. — Sedaj, ko sem prebrala Vašo knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti", vam hočem povedati, da tako zanimive knjige nisem še brala. Kako lepo in jasno ste popisali pot slovenskega naroda v morje bridkosti. Ne vem, kako bi jo mogla dovolj priporočiti vsem ameriškim rojakom.

Aurora, Ill. — Knjiga "Ko smo šli v morje bridkosti" mi tako zelo ugaja, da takoj naročim še eno za svoje prijatelje.

Los Angeles, Cal. — Sprejela sem poslano knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" in zelo se mi dopade. Tudi zemljevid Slovenije mi ugaja. Pokazala sem jo rojaku, ki jo tudi hoče imeti. Tu pošiljam naročilo.

Morgan, Pa. — Vaša knjiga zasluži vse priznanje in zato tudi zasluži, da pride našim ljudem v roke.

Walsenburg, Colo. — S knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" ste storili veliko narodno delo. Želim, da bi se štala pa vseh naših naselbinah. Jaz jo vsem priporočam.

Knjigo lahko naročite pri: KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street New York 11, N. Y.

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINZGAR

83

Justinijan se ni ganil. Na suhi dlani je počivala glava, na obrazu ni zatrepetala nobena mišica. Gledal je preko senatorjev na steno, kjer je bila slika svetih Treh kraljev pred Herodom.

Počasi je izpregovoril, ne da bi ganil z glavo in trenil z očmi.

"Pekel se je odprl danes in izbruhal čisto satanov! Toda despota ne uničijo. Kristus Pantokrator jih zatre. Belizar, vsi Slovenci morajo v Italijo na vojsko! Azbad naj odbere nekaj Herulov, ki naj slede ubeglim Slovenom in temu magistru peditum — Uprava se je nasmehnil — preko Hema, če jih dohite, naj jih posekajo! Če jim uteko, naj gredo do Hunov in poiščejo Tunjuša, ki naj se takoj oglasi v Bizancu."

Ko so senatorji zapuščali dvorano, je pošepetal enuh Azbada, da mora k despotu.

Slišal je. Toda v grozi se je tresel. Komaj je ušel jezi "pravde, ker ni despot povprašal dalje o Orionu in smatral vse samo za zvijačo Slovence, že mora k Teodoru. Težak bo račun o Iztokovem begu

Ponižno je dvignil oči v despotino, ko je klečal pred njo in ji poljubljal nogo. Toda hitro jih je povel. Zakaj v nje oči ni videl milosti.

"Kje je Irena?"

"Pobegnili!"

"Z Iztokom?"

"Ne, sveta despotina. Teden poprej!"

"Zakaj je nisi poiskal?"

"Izgubila je, kakor bi utonila v morju. Brez sledu."

"Išči jo, zvedi zanj, plačaj vohune, sicer se mi ne kaži več! Kako si stražil Iztoka?"

"Izdajstvo v hiši! Spiridion je izginil z Grkom. Podkupljen je bil od trgovca!"

"Tudi njega išči in Izi Epafrodita, ki se ni utopil, nikdar! Ne verujem lisjaku!"

"Za Epafroditom je pošal jasni despot jadrnice!"

"Tega te nisem vprašala. Pojdi!"

Po tleh je drsel Azbad od despotine in odšel pobit in ponižan, kakor zadnji suženj, ko ga pretepe gospodar z bičem. Ko je prišel iz palače, so že gorele zvezde na nebu. Divje je gonil žrebca preko forov na Kanip v vojašnice, da bi nad nedolžnimi palatinici izbruhal srd radi ponižanega napuha.

V nizkih tabernah, mimo katerih je jzdil, so pa popivali Epafroditi sužnji, svobodni in veseli, da so dobremu gospodarju izpolnili zadnjo željo ter v jetru nahujskali narod v divjo buno zoper carja in carico.

ŠESTO POGLAVJE

Iz dalje je svitalo jutro. Zvezde so po stajale redkeje, močan vzhodnik je pihal po Propontidi. Epafroditi je stal nepremimo še vedno nakrovu in slonel na ograji jadrnice. Pretakla so desetletja, odkar ni prebil bogati trgovec toliko duševnega in telesnega napora. Toda njegovim očem se ni zahotelo spanca. Dramila ga je zavest, da se vozi zmagovalec iz Bizanca. Nebo je svitilo z milijardami lučk njegovemu zmagoslavju, šumeča Propontida mu je z valovi vzklikala: Mnoga leta!

Dolga, stisnjena barčica je letela. Veter je polnil jadra, da so se janboli krivili. Ob straneh pa so se udarjala v morje dolga vesla pod mišicavimi rokami najboljših sužnjev, ki jih je bil vzel Epafroditi s seboj. V začetku vožnje je bil tako razburjen, da ni bilo prostora nobeni drugi misli kakor misli na beg in rešitev. Neprestano je veleval Numidi, naj hitreje udarja s kladivom takt veslačem. Obetal jim je plačilo in nagrado povrh, če utečejo carskim zasledovalcem. Prepričan je bil, da ni v bizantinskih vodah hitreje jadrnice mogoče. Toda kljub temu, da je letela z ugodnim vetrom in pod vesli, se mu je zdela, da leze počasi in da utegne vsak hip zazreti za sebj rdečo oko carske barke, ki ga ujame in odvede v smrt.

Šele ko se je svitalo jutro in so prebrodili nad polovico Propontide in ko najboljši oko ni zapazilo nobene zasledujoče barke, se je Epafroditi pomiril. Dovolil je veslačem pol ure odmora in oblien zajutrek. Tudi njemu je prinesel Numida ostrig in mrazih prepelice ter vrč starega vina. Trgovec se je zavlil v plašč, zakaj mrazilo ga je v hladni jutnji sapi. Jedel je s slastjo, napor in skrb sta ga vžejala, da je točil izredno mnogo iz vrča. Ko se je okrepčal, so se mu umirjevale misli, budila se mu je samozavest, da je zmagal despotino, otel Iztoka in sebe. Na vzhodu se je bočila zarja. Trgovec se je ozrl proti Bizancu, ki je pogledom že davno utonil v zelenih valovih. Občutil je nenadoma tesno bolelost v srcu.

Bizanc! Štirideset let je bival v njem, zaslovelo je njegovo ime, z Justinijanom je kockal nešteto krat, preden je šel zavaroval. Tisoče je izgubil alal, da je prestolonaslednik Uprava imel noveev za razkošno življenje: Danes pa mora bežati, dasi ni storil krivice. Bežati mora, ker je branil Ireno, ker je otel življenje tistemu, kakteremu je dolgoval sam življenje.

"O, Bizanc! kako si ostuden!" je izpregovoril naglas. "Sedaj moraš mproč od tebe, moram! Ukaz usode! Toda žel bi bil brez tega povelja, ker je gnus do razmer tako grenak, da bi ga moja leta več ne prebolela!"

Epafroditi je zaklopil oči kakor na nebu zvezde ob vzhodu jutra. Zavlil se je še tesneje v plašč in se udobno naslonil na mehkem stolu. Valovi so se penili ob bokih ladje in mu zaisabili otožne misli v sladke užitek zmag in maščevanja.

Živo se je vglobil v carigrasko jutro. Slišal je šum množice, ki so ga nahujskali njegovi osvobodni sužnji. Videl je blede obraz duhovite despotine, ki si je grizla ustnice v gnev, da jo je ukaniil Grk in ji iztrgal plen iz rok. Smeh se mu je krovil okrog ustnic, ko je gledal v duhu suho lice despotice, boročega njegovo pismo, ki ga je moralo užaliti do smrtne grenkosti.

(Nadaljevanje prihodnjik)

SLOVENSKA ŠOLA V BROOKLYNU SE ZAHVALJUJE

Pretečeno nedeljo so priredili učenci in učence Slovenske šole v Brooklynu, N. Y. božično priredbo, katere se je udeležilo zadovoljivo število naših rojakov in rojakinj, ki so potom prostovoljne vstopnine prispevali \$61,40, kar je prišlo prav za Miklavža in druge stroške, ki jih je imela šola s to prireditvijo. Vsem prisrčna hvala!

Našemu Miklavžu je letos pomagal z darili Mr. Kosirnik, ki je na predloženem računu popustil pet dolarjev zato, kot za njegov trud z darili in zavijanjem istih, se mu prav lepo zahvalimo.

Zahvala gre tudi učencem in Mrs. Zaklet ter Mrs. Peshel, ki so pomagale s šivanjem krojev za živo sliko jaslice, katere je bila prirejena pod režijo Mrs. Furlan.

Našim močnem od Združenih slovenskih društev in drugim, ki so nam nudili kako pomoč tekom priredbe, isto tako izrekamo zahvalo.

O prireditvi sami je morda potrebno zapisati kako besedo, da bo vsaj zabekeno, kako je stvar izpadla.

Kot oseba, ki pomaga s poučevanjem v tej naši Slovenski šoli, bi rekla, da je bolj težko pisati o nečem, kar se je dogajalo na odru, ki je bil takorekoč skoro docela pod mojo oskrbo in sem torej morala ves čas biti za odrom, kjer sem skušala držati skupaj naš živahni naraščaj, ki je imel misli in oči povsod, samo tam ne, kjer bi bilo treba. Saj veste, kako neugnani so napol dorasli otroci.

Pa smo vendar in kljub vsem težavam in neprimlikam ter flui, ki je posegla tudi do nas, zavrhili nalogo, ki smo si jo nadelili.

Program, ki smo ga podali, je vključeval tudi kratko igrico, ki je bila napisana nalašč za našo šolo. Otrokom je namreč treba dati kaj takega, da se s tem nauče pojmovati rabo jezika v medsebojnem pogovoru. Preveč pa jih spet ne kaže obremeniti in zato je najboljši, ako se spiše nekaj, kar je primerno za vsakega učenca ali učenko, ki nastopa v igri.

No, naša igrica je predstavljala v majhnem obsegu življenje slovenskih otrok in ljudi v starem kraju v tem težkem času, ko jih preganjajo sovražniki in se ljudje po drugi strani borijo proti temu sovražniku in ga napadajo kjer morejo iz gor in host, kamor so pobegnili mnogi moški in ženske, da se tako ognijo izgonu v koncentracijskem taborišču.

V naši igri so seveda zmagali hostarji, ki so poglali sovražnika iz vasi in prinesli otrokom vsaj trohico božičnega miru.

Petje ki smo ga podali, je bilo bolj domačega kova, kajti učili smo se takorekoč brez učitelja. Mr. Šubel nam je sicer v jeseni obljubil, da nam bo dal vaje v tem oziru, toda pozone je to opustil, ker ni utegnil z nami tritati časa. Kljub vsemu smo nekako nadaljevali z eno novo pesmijo, ki nam jo je dal in to smo menda še najboljše urežali. To je bila tista dolga "Kaj sem pristalil!" Otroci so se naučili vse besede leno izgovarjati in je bilo prav lahko razumeti slednjo besedo te šaljive pesmi. Radi boljše gotovosti, smo jim seveda dali v roke besedilo pesmi, ker našim šolarjem bi se znalo drugače kaj zatakiniti.

Zapeli smo seveda tudi še nekaj drugih pesmi in pa ameriško in slovensko himno (Hej, Slovani!)

Frances Zaletel je lepo deklariral "Lepo Vido" in "Medved z medom" je bil ljubko podan po Helen in Sylviji Medved ter Josephini Peshel in Marion Syetovi. Rabe za domovini.

to mično seeno je napravil Donald Orehek. En medved je vlekel lonec meda, kopica mladih medvedčev pa je seveda korakala za starim.

Predstava jaslice je bila zelo efektivna. Francka Zaletel je bila v vlogi Božje matere zelo dobro pogodena, ter je bila bolj podobna lepemu kipu, kot živi mladi materi. Ravnotako so se zelo pridno in mirno držali trije "angeli" ki so se malo prej prav veselo skakali gor in dol za odrom. To so bile Marion Svet, ter Sylvia in Helen Medved. Josephine Peshel je zapela "Sveta noč" in sicer najprej sama, potem pa se je obrnila k občinstvu in povabila navzoče, naj zapoje z njo. To je bila tipična božična slika.

Josephine Peshel nam je tudi tekom programa zapela par lepih pesmi, ki so navzočim zelo ugajale. Ona je sploh zelo nadarjena deklica in je upati, da bo ostala vedno tako pridna, kot je zdaj.

Miklavž pa je bil seveda glavna atrakcija večera. Prinesel je precejšen koš daril za naše šolarje in druge otroke, ki so bili v dvorani. Največ zabave je bilo, ko so bili poklicani k Miklavžu naši že malo bolj odrasli učenci in učenke. Darovom se niso hoteli odreči, a k Miklavžu hoditi v že skoro dorasli letih, je pa spet malo nerodno, toda vse je bilo kljub smehu dobro izpeljano, za kar gre vsa čast našemu Miklavžu.

V zvezi z Miklavžem se želimo zahvaliti Mr. Svetu in pa Mr. Pirnatu, ki je Miklavžu podil starokrajski koš, ter mu tudi pomagali priti do Miklavževе uniforme.

Naša učiteljica ga. Furlan, je bila nekoliko obdarjena po naši šoli, ker se trudi z učenjem in nam pomaga v vseh ozirih. Učiteljicam je po naročilu Pehljevih in Zaletovih, Miklavž izročil par lepih darov, za kar prisrčna hvala omenjenim.

Mislim, da smo imeli prav lepo nedeljo, če se pozabi na ves trud, ki je bil s tem v zvezi. Nadejamo se, da nam bo mogoče prihodnje leto spet prirediti še lepši program. In vsem, ki ste nam pokazali svojo naklonjenost z obiskom naše božične priredbe se spet priporočamo za v bodoče in vam voščimo prav prijeten Božič in Novo leto v miru in sreči.

Za Slovensko šolo
A. P. K.

MAJHNI VZROKI — VELIKE POSLEDICE

Na londonskem zapadu stane v elegantnem stanovanju mlada dama, ki jo je obiskal nekega dne strog policist, in ji izročil kazenski poziv. Pozabila je namreč zastreti okna svojega razsvetljenega stanovanja. To je na Angleškem težak prestopok.

Pred sodiščem se je mlada dama izgovarjala, da je stopila v sobo in prižgala luč pravkar ko je hotela zastreti okna, ko je izza zavese skočila miška. Vsa prepadla je obtoženka planila iz sove, pa je pozabila ugasniti luč. Sodnik bi hotel sicer rad biti galanten in upoštevati ta položaj, toda pred zakonom ni strah pred miško noben olajševalni razlog. Mora ji nalcžiti globo, toda za vse primere ji je smehljaje se nasvetoval, naj bi se za bodočo policista s kazenskim pozivom v roki vendarle še bolj bala nego majhne miške.

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

PRIZOR IZ ČUDOVITE PRAZNIČNE GLASBENE PREDSTAVE

"The Gang's All Here," v kateri nastopajo Alice Faye, Carmen Miranda, Phil Baker, Benny Goodman in njegov orkester v technicolor v Roxy Theatre, 7th Avenue in 50th Street v New Yorku in največja oderska predstava v mestu.

Gledališče ... Kinematograf ... Radio

NAJNOVEJŠI FILM

Pred par dnevi je bila pokazana tukajšnjim kritikom tujezičnih časopisov premiera najnovejšega filma po imenu:

"Three Russian Girls" (Tri ruska dekleta, v katerem nastopajo kot glavni igralci: Anna Sten, kot Natasha, Kent Smith, kot John Hill, ter Mimi Forsythe kot Tamara. Ta film je zelo vsestransko zanimiv, posebno se za sedanje čase, ker v njem je pokazano, kako z nadčloveško odločnostjo se bori hrabri ruski narod proti krvoločnim nacistom, pri tem ruska dekleta in žene pridno sodelujejo in nadomeščajo moške kjerkoli je potrebno, bodisi v bolnišnicah ali na bojnih frontah.

Ta velezanimiv film bo prikazan v kratkem v enem ali več tukajšnjih newyorških gledališčih, katerih imena bodo pravčasno objavljena v tem listu.

Bodi še omenjeno, da je premieri prisostvovala osobno zvezdnica tega filma Anna

Sten, ter je s svojo navzočnostjo pokazala pravi tip nestrašnega ruskega ženstva.

A. F. Svet.

Skrivnostno orožje

Nemški propagandni minister dr. Goebbels je že pogosto gobezdavo oznanil svetu, da i-

ma Nemčija skrivnostno orožje, ki ga bo porabila proti svojim sovražnikom, pa do sedaj zavezniki še niso opazili še nobenega takega orožja. S tem hoče Goebbels najbrže tudi samo preplašiti zaveznike.

Tudi Rusi nimajo nobenega skrivnostnega orožja, toda Hitler bi rad imel takega, kot ga imajo Rusi, kajti Rusi dobro delajo tudi s starim, vsem vojaškim krogom znanim orožjem.

Čudovita glasbena predstava za praznike!

Alice FAYE Carmen MIRANDA Phil BAKER

Kralj "swinga" BENNY GOODMAN in njegov orkester

"THE GANG'S ALL HERE"

V Technicolor z Eugene Pallette

Charles Greenwood Edward Everett Horton

* Tony De Marco

in največja gledališka predstava v mestu z JIMMY DORSEY in orkestrom s Kitty Kallen, Paul Carley, Ray EnGLISH in s pesniško zvezdo na odru, filmu in radio — BILL ROBINSON

ROXY 7th AVENUE in 50th STREET New York City

JUGOSLOVANI

obkružujejo in ploskajo najmočnejšemu izmed vseh filmov —

"SEVERNA ZVEZDA"

8 21 NAJVEČJIMI AMERIŠKIMI IGRALCI

Slovenski narodni ples, praznovanje žetve, godbeniki, plesalci, pevci ... Krasisa povest in zelena volja vaščanov male ruske vasi, da iztrebijo nacije — vas bo tisočkrat razveselila.

Tri milijone je videlo ta film.

NEW VICTORIA Broadway in 46th Street

RKO PALACE Broadway in 47th Street

Nepretrgane Predstave Ljudske cene New York City

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York City

Andrej Ternovec

Spisal Ivan Albreht

Cena 50 centov

Filozofska zgodba

Spisal Alojz Jirasek

Cena 50 centov

Ko smo šli v morje

bridkosti

Spisal Rev. K. Zakrajšek

Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal litanice in sanjke in pripravil "strup" za Jugoslovane in njihovo državo že dolgo prej kot jo je napadel.

Knjiga je v platnu vezana in ima 207 strani.

Cena \$2.—

Godišnjak naj narežlje knjižice —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa potrebna in potrebna za nastopanje.

Cena 25 centov

Godišnjak naj narežlje knjižice —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa potrebna in potrebna za nastopanje.

Cena 25 centov

Godišnjak naj narežlje knjižice —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa potrebna in potrebna za nastopanje.

Cena 25 centov

Godišnjak naj narežlje knjižice —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa potrebna in potrebna za nastopanje.

Cena 25 centov

Listki

Spisal Ksaver Meško: 144 str.

Cena 70 centov

Malenkosti

Spisal Ivan Albreht

Cena 75 centov

Živi izviri

Spisal Ivan Matičič

Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starim slovstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 412 strani

V platnu vezano

Cena \$2.—

Godišnjak naj narežlje knjižice —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa potrebna in potrebna za nastopanje.

Cena 25 centov

Godišnjak naj narežlje knjižice —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa potrebna in potrebna za nastopanje.

Cena 25 centov

Godišnjak naj narežlje knjižice —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjižici so vsa potrebna in potrebna za nastopanje.

Cena 25 centov

POUČNI SPISI

Pohorske poti

Spisal Janko Glaser

Cena 50c

Angleško Slovensko Berilo

(F. J. Kern) — Vemna knjiga

Cena \$2.—

Knjiga o dostojnem vedenju

111 strani.

Cena 50 centov

Mlekarstvo

Spisal Anton Pove. 8 slikami.

163 strani. — Knjiga za mlekarje in farmerje v splošnem.

Cena 50 centov

Obrotno knjigovodstvo

258 strani. ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbo, umetno in strojno ključavničarstvo ter selektivno.

Cena 61.—

Ako narečite knjigo, priložite k naročilu U. S. osiroma Canadian Money Order za omenjeno svoto. Manjša svota, lahko pošljete v U. S. zmanjšani po 2 osiroma 3 cente.